

pot! — Da se učitelji pa omikajo in v omiki napredujejo, ni boljšega, kakor so vonder le učiteljski sbori, od katirih se pa žalibog, akoravno so od visokega ministerstva zapovedani, le malo malo sliši. — Raven učiteljskih shodov bi pa učitele še izurilo in za učiteljstvo sposobneje storilo, ko bi se postavim vsi učitelji kakega šolskega okraja pri vsakej šolskej skušbi sošli, da bi tako priložnost imeli, slišati kako te alj uni uči in viditi kako se ti alj uni pri učbi obnaša. To bi bilo po mojem mnenju prav koristno, in gotovo ne brez vsega vspeha; posebno pa, kader bi se pokončanej skušbi, potem ko so učenci iz šole že odšli, šolski ogleda s učitelji od učnega načina pri skušbi učijočega učitelja pogovarjal; in scer tako, da bi moral vsak učitelj, kar je pri učnem načinu napčnega alj pomanklivega zapazil, grajati; pa tudi svojo hvalo izreči črez to, kar je izverstnega in hvalevrednega slišal alj vidil. Zakaj ni učitelja, naj je že bolj alj manj izurjen, od katerega bi se drugi kaj dobrega naučiti ne mogli! Da bi se pa ta koristna reč ložeje vpeljala, bi jo morli tudi šolski prijatelji podpirati, in scer duhovni bi se morli v tem zastopiti, da bi učiteljem, ki so večidelj pičli pri duarju, po dokončanem delu, kako južino napravili in plačali.

Iz Dvora 22. marca 1854.

Lesjak.

Rožice.

Glej, snežec odlezel
Na hribicu je,
In trata zelena
Pod njim se odpré.
Iz travce pa rožce
Glavice molé, —
Obračajo milo
Prot soncu sercé.

In bolj ko jim sije
Še sonce gorkó,
Še lepše prihaja
Njih krilce zlato.
Tak tudi otroci
Cveteli naj bi,
Naj v čednosti sveti
Bi rastle novi. —

A. Praprotnik

Velika noč v Idrii.

Tega zlatega časa se veseli vse — mladi in in stari, bogati in revni.

Že veliki četertek je v Jdrii cel den somenj; posebno žene prav pridno kupujejo: cvebov, orehov, meda, jaje in drugih reči nakupijo, da je kej. Otroci doma pomagajo, te sladkarije prebirati. To je veselo za otroke, ker se marsiktera sladka reč jim pod nos zmuzne.

Veliki petek fantiči že zjutraj pred cesarsko gostivnico stojé in vojšake že komaj pričakujejo. Rudarji namreč, kateri so vojaški stan dostali, se po vojaško oblečejo in se puškami in sablami oborožajo. Ko pride pravi čas, se podajo vsi ukup v cerkev, in tam čast. g. dehanta spremijo, ko presveto rešnje telo v božji grob položijo. Po štiri tih vojakov deržijo stražo pri božjem grobu: očesa ne preganejo, stojijo kot leseni alj železni. Veliki petek popoldne je nemška pridiga, h ktorej se vsi uradniki in tisti podajo, ki nemško zastopijo.

Veliko saboto je zgodaj vse po koncu. Gospodinje komaj zaslišijo peteline peti, koj zakličejo svoje hčere: Alo! vstanite, petelini že kikerikikajo; alo! le urno na noge! Čmu pa že neki sedaj vstati?

Ja čemu! testo je že na mizi, cvebi in druge reči zbrane, in valarji in pertje že pripravljeni. Zdaj rečejo mati: Ančika izvalaj to testo, potem ga bove s cvebi natresle! Ančika stori, kar ji ukažejo, in tako potico naredi, katero „cvebovko“ imenujejo. No Minka, pojdi v kuhinjo, in prinesi orehe (jedenca), ki so že stolčeni in na oknu leže, in natresi jih na testo. Taka potica se zove „orehovka“, i. t. d. Fantiči pa ti čas zaspani in kermeljni gledajo, kako mati in sestre delajo. Oče jih u izbo stopivši pregovarjajo: Janezek, Tonček pojditá še spat, da bota jutre mogla pri času vstati. Ali sinčka prosita očeta: Oj oče! pustite naju gledati, ker je tako fletno! — Alj smeva ostati, in materi skledo deržati, da bo hitrej spod rok šlo?! Kateri oče bi tega ne dovolil? ali to se ve, da sinčka tudi včasih, kder mati kam drugam pogledajo, v skledo po cvebih pevcneta. — Med tem, ko se potice narejajo in vzdigujejo, se v kotlu „žegen kuha. Ko je kuhan, se peč pomete, in žegen se v mlinec, to je tako tanjko testo, zavije, in potem ga denejo s poticami vred v peč, da se speče. Tako imajo matere do belega dne opraviti.

o) v Jeme svitati, in oče fantje popokličejo, da naj odmolijo in se v cerkev napravijo. Fantje vzemejo gobe s seboj, da potem blagoslovljeni ogenj domu in na druge kraje prinesó, kjer jih pa za to že *pirhi* čakajo. Dopoldne se nosi iz cerkve tudi blagoslovljena voda. Ob desetih, ko gosp. dehant „*glorijo*“ zapojó, se zvonovi odvežejo, in straža pride s lepimi pušlci na kapah v cerkev. Ko zvonovi prvič zapojejo, imajo ženske navado, se pri studencih in potokih umivati, ker pravijo, da potem krast i. d. n. ne dobe, nektera še tudi misli na ženina. Fantje s *pirhi* turčajo, jih dajajo sekati. Nekteri *pirhe* s smolo nalijejo, in tako lepo in umno pobarvajo, da jih komaj poznaš. Se ve, da taki „*smolnjaki*“ vse pobijejo. Pa gorje mu, če kdo njegovo golufijo zasledi. Herbet mu prav dobro nabunkajo. — Doma se pa žegen, potice, *pirhi* i. t. d. v jerbas nabašejo, s belo ruto pokrijejo, in potem v farovž alj pa na druge kraje, kamur g. duhovnik blagoslovit pridejo, prinesó. Po blagoslovljenju pridejo ženske po žegen, in ga domu prinesó. Proti večeru je po mestu še bolj živo; lučice se pripravljajo, ker se bode mesto razsvetilo; — nekteri pripravljajo tudi izrezane podobe in pismenke za okna in nad vrata. Proti mraku se pričnejo v cerkvi molitve. Po dokončanih molitvah se začnejo na cesarski gostivnici, ktera je nar bližje cerkve, lučice prižigati, ravno tako tudi po drugih hišah. Zdaj pa že čakajo v turnu zvonikarji, kdaj da se bode zapelo: Kristus je od smerti vstal! —

In glej! pri „*znamcu*“ nad mestom jeme grometi, topovi in možnarji pokajo, zvonovi zvonijo, godbe in pesmi se razlegajo, lučice po celem mestu migljajo in zlate podobe in nadpisi se nad marsikterim oknom prelijaajo, na „*smukovem*“ se clo raketi mečlejo.

Tako se pomika procesija počasno in slovesno dalje in dalje, da pride čez „*krajncev*“ most pred „*šelštev*“, to je na mesto, kjer pot v jamo pelje.

V to globoko jamo vidijo ženske svoje može, otroci svoje očete vsak dan iti, — in marsikteri se iz te jame ni več vernul domu, v jami ga je zasulo. Za to se tukej vse na kolena verže in med tim, ko se žegen daje čez to nevarno mesto, pobožno moli

in zdihne, da naj bi rudarji vsi srečni, zdravi in veseli hodili v to jamo, in se spet tako na dom vernili.

Ko je v cerkvi vse dokončano, grejo ljudje domu in ne jedó družega kot štrukelcov, to so ostanki in odrezki potic.

Nedelo se pa žegen na vse jutro že na mizo postavi; samo veliko se ga pa ne sme jesti, ker preveč žeja. Ženske gredó k pervej sv. maši, da morajo potem doma kuhati, vode in vina nanositi in vse pripraviti. Moški tudi komaj čakajo, da bi bila druga sv. služba tudi skoraj pri kraju; doma na mizi se že kadi.

Ponedeljek proti večeru gre veliko ljudi na plesišče k „Zagodu“, pa želeti bi blo, da bi tudi pravi čas domu najdlji!

Tako se velikonočni prazniki v rudarskem mestu Idrii obhajajo. Veliko sem že pozabil, pa povem, kar vem. Veliko še mikavnega in lepega ima moje rojstno mesto. Da bi se najdlj kako domorodno pero, ki bi vse popisalo in našim vnukom ohranilo!

Jožef Eržen.

Zadovoljnost.

Ako mi menimo, da imamo uzrok nezadovoljni biti, moramo le na druge misliti, katerim se še huje godi, al kateri še več nadlog in zopernost prestati imajo; potem bomo zopet veseli in z svojo osodo (stanom) zadovoljni.

Tacega pripomočka se je poslužil nek perzjanski učen mož, po imenu *Lokman*, kakor to sam v svojih spisih pripoveduje, ki pravi: Nobena zopernost me ni preveč razžalostila, če se mi je še tako hudo godilo, kakor le enkrat, ko sim bosonog hodil in nisim toljko denarja imel, da bi si par čevljev kupil. Grem toraj prav žalosten v Kufi v tempel. Ko sim tam človeka v gledal, ki ni nog imel, sim bil jaz z mojimi bosimi nogami kaj zadovoljen, in sim se serčno Bogu zahvalil, da sim še brez čevljev hoditi mogel. Saj je bilo bolje brez čevljev, ko brez nog biti. Rad bi bil ta človek brez čevljev hodil, ko bi bil le noge imel.

Kar ti Bog ni dal, po tem ne budi želje,

Kar ti Bog pa da, to vživaj prav;

Saj ima vsak stan svoje sladko veselje,

Vsak ima pa tud grenkih težav, C.